

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2049

Vragen van het lid **Van Raak** (SP) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *een experiment in Almere met vier personen op een tankspuitwagen*. (Ingezonden 11 februari 2010)

Antwoord van staatssecretaris **Bijleveld-Schouten** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 26 maart 2010). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 1777

Vraag 1

Wat is uw waardering van het experiment in Almere om voortaan met vier personen op een brandweervoertuig uit te rukken?¹

Antwoord 1

Bij de brandweer Flevoland is voor de post Almere Haven een pilot gestart met een bezetting van 4 personen. Dit is ingegeven door het sterk teruglopend aantal vrijwilligers beschikbaar voor deze post (ondanks wervingsacties) én de inschatting van de risico's in dit verzorgingsgebied. Met de gekozen opzet blijft het mogelijk vanuit de post Almere Haven een bijdrage te leveren aan de brandweezorg in de gemeente Almere en wordt sluiting van de post voorkomen.

Het experiment in Almere geeft het dilemma aan waarmee ook andere brandweerkorpsen worstelen: men wil 24 uur per dag voor een breed scala van mogelijke incidenten zo snel mogelijk een zo adequaat mogelijk eerste inzet kunnen doen en die inzet vervolgens zo nodig kunnen opschalen. Er is in de tijd een beperkte hoeveelheid mensen rond de klok beschikbaar. De beschikbaarheid van personeel is in veel korpsen een kritische factor, zeker als dit vrijwilligers/ parttime professionals zijn die overdag vanaf hun reguliere werk moeten worden opgeroepen.

Op dit moment is er geen formele wet- en regelgeving waarmee eisen aan de sterkte van de brandweer worden gesteld. Met het Besluit veiligheidsregio's wil ik wel normen vastleggen en tegelijkertijd ruimte bieden voor lokaal maatwerk. In vervolg op mijn toezegging gedaan in het kader van de voorhangprocedure van dat besluit zal ik de Kamer binnenkort informeren over de nadere clausulering in dat besluit van de bevoegdheid om af te wijken van de standaardbezetting van een basisbrandweereenheid.

¹ Brandweer Flevoland, «Officiële aftrap pilot TS-4 in de kazerne Almere-Haven» <http://www.brandweer.nl/flevoland/actueel/nieuws/?ActtMldt=8026>

Vraag 2

Deelt u de analyse dat dit experiment leidt tot een bezuiniging op de kosten van de brandweer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

De reden voor het experiment in Almere is niet de wens om te bezuinigen, maar de noodzaak om op een verantwoorde wijze om te gaan met het beschikbaar zijn van minder vrijwilligers op bepaalde posten. Vanaf mei 2010 is voorzien dat op deze post een permanente bezetting van 4 personen gekazerneerd wordt, beroeps en/of vrijwilligers. De kosten voor Almere nemen daardoor niet af maar stijgen met ongeveer 100.000 euro.

Vraag 3

Hoe wordt in dit experiment de veiligheid van inwoners en personeel gegarandeerd?

Antwoord 3

Met deze maatregel blijft de post Almere Haven beschikbaar. Hierdoor blijft de eerste slagkracht snel beschikbaar maar met iets minder mensen. Bij veel incidenten in het verzorgingsgebied van Almere Haven volstaat echter de bezetting met 4 personen. Bij elke brandmelding in gebouwen in het verzorgingsgebied Almere Haven wordt bovendien ook de post Almere Stad gealarmeerd. Van daaruit rijdt een tankautospuiter met bezetting van 6 personen.

Vraag 4

Deelt u de zorg van de Ondernemingsraad dat met dit experiment de veiligheid van de inwoners en het personeel in het geding is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Ik deel de zorgen van de OR niet omdat ook hier zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden en omdat gekozen is voor een zekere snellere eerste inzet met een kleinere bezetting en indien nodig een back up voorziening vanuit een andere post. Daarnaast zijn er nieuwe werkprocedures ontwikkeld geënt op die kleinere bezetting en zijn deze geïnstrueerd aan het personeel. Zie ook de antwoorden 3, 5.

Vraag 5

Is voorafgaand aan de besluitvorming over dit experiment een inventarisatie gemaakt van de risico's?

Antwoord 5

Het verzorgingsgebied wordt gekenmerkt door jonge moderne bebouwing en er zijn geen bijzondere industriële risico's. Het bestuur van de veiligheidsregio Flevoland c.q. de gemeente Almere hebben dit risicobeeld in de overwegingen meegenomen.

Vraag 6

Hoe hebben de brandweerlieden inspraak gehad in dit experiment? Hoe hebben zij met dit experiment ingestemd?

Antwoord 6

In de vergadering van de Ondernemingscommissie (OC) van brandweer Almere van 16 december 2008 is nadrukkelijk de uitwerking en de planning van de pilot besproken. Er is toen geen enkel voorbehoud gemaakt over de start. Wel hechtte men eraan dat de procedures gereed moesten zijn voor de start. Dat is ook gerealiseerd. De pilot is dus al onderwerp van overleg vanaf eind 2008. Eerst met de OC van de brandweer Almere, later met de Brandweer Ondernemingsraad (BOR) van de brandweer Flevoland en recentelijk met de Ondernemingsraad (OR) van brandweer Flevoland.

Vraag 7

Deelt u de opvatting dat een dergelijk experiment gedragen dient te worden door het gehele korps, dus inclusief vrijwilligers en ander brandweerpersoneel?

Antwoord 7

Draagvlak is belangrijk, maar natuurlijk vooral bij de mensen op de post waar de nieuwe werkwijze wordt gestart. De brandweermensen van de post Almere Haven hebben vertrouwen in de nieuwe werkwijze en juichen dit toe omdat daarmee ook hun post en het uitrukken geborgd zijn, zeker als het kazerneringsmodel in mei 2010 is ingevoerd.

Vraag 8

Bent u bereid bovengenoemde voorwaarde van draagvlak voor te leggen aan de brandweerkorpsen en inspraak van de werkvloer verplicht te stellen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

In de Wet op de Ondernemingsraden zijn de voorwaarden voor inspraak vastgelegd. Ik heb geen behoefte aan nadere voorwaarden daaromtrent en acht dat primair een aangelegenheid voor de werkgever (het lokale en/of regionale bestuur).

Vraag 9

Wanneer is naar uw oordeel sprake van een succesvol experiment? Aan de hand van welke criteria gaat u dit beoordelen?

Antwoord 9

Als blijkt dat de brandweer binnen de gestelde tijd, en zo mogelijk sneller, ter plaatse is, adequaat kan optreden en opschalen en als betrokken brandweermensen vinden dat de nieuwe werkwijze doeltreffend en veilig is.

Vraag 10

Hoeveel gemeenten gaan een dergelijk experiment doen?

Antwoord 10

Ik beschik niet over actuele cijfers waaruit blijkt in hoeveel regio's dergelijke experimenten worden gehouden. Medio 2008 werd in vakkringen al uitgebreid gesproken over de aanleiding tot en de uitvoering van experimenten met minder personen in de tankautospuiter in meerdere korpsen en over de voor- en nadelen daarvan. Intussen speelt de discussie in meerdere korpsen. Aanleiding is daarbij vaak de dreiging van fikse vertraging van de eerste uitruk omdat niet genoeg vrijwilligers tijdig kunnen opkomen bij een alarm. Oplossingen worden echter niet alleen gezocht in afwijking van de standaardbezetting maar soms ook in een maatwerkoplossing op basis van specifieke risicoafwegingen, zoals de uitruk in de Westerscheldetunnel en in sommige winkelcentra met kleine aangepaste voertuigen.

Vraag 11

Hoe verhoudt dit experiment zich tot de uitkomst van het debat in de Tweede Kamer over de veiligheidsregio's, waarbij het voornemen om de vaste voertuigbezetting van brandweervoertuigen los te laten uit de regeling is gehaald, en u de Kamer hebt beloofd met een nieuwe regeling te komen?²

Antwoord 11

Met het veld is overeenstemming bereikt over uitgangspunten die voldoende recht doen aan de uitgesproken zorgen en de wenselijk geachte ruimte voor maatwerk. Een nieuwe redactie voor artikel 3.1.5 van het Besluit veiligheidsregio's met een nadere clausuleing van de bevoegdheid om af te wijken van de standaardbezetting zal ik binnenkort aan de Kamer zenden.

Vraag 12

Deelt u de opvatting dat het verlagen van de hoeveelheid brandweervoertuigen een onwenselijk antwoord is op de terugloop van het aantal brandweervrijwilligers en het beter is om in te zetten op werving van nieuwe vrijwilligers?

² Plenair debat op 27 januari 2010 over wetsvoorstel 31 968.

Antwoord 12

Ik ben er van overtuigd dat er bij bestuur en in de korpsen maximale aandacht is voor het werven en binnenboord houden van de nodig geachte capaciteit voor de brandweezorg. Er moet echter rekening kunnen worden gehouden met plaatselijke risico's, maatschappelijke en technische ontwikkelingen en wat daarbij de lokale mogelijkheden en beperkingen zijn. Bij diverse korpsen is er bijvoorbeeld nagedacht over mogelijkheden om het aantal uitrukken van in iedere geval de vrijwilligers in de dagsituaties zo veel mogelijk te beperken zodat de hoofdwerkgever minimaal belast wordt en er ook minder bezwaar is om het personeel daarvoor beschikbaar te stellen. Optimale en verantwoorde brandweezorg dient in de afwegingen het uitgangspunt te zijn en het blijven zoeken binnen te stellen kaders naar mogelijkheden om dat professioneel te realiseren en in stand te houden.